Luke
LUONNONVARAKESKUS

TUTKIMUSMETSÄT 100v

Luke Metsäareena 2023

Metsiin liittyvät EU:n politiikkatoimet ja niiden vaikutukset Suomen metsien käyttöön

Anne Tolvanen
Ohjelmajohtaja, professori, Luke

EU:n vihreän kehityksen ohjelma 2019

- Tavoite: hiilineutraalisuus 2050
  - päästöjen vähennys 55%:lla 2030
- Metsiä koskevia tavoitteita sisällytetty useisiin osa-alueisiin
  - Ilmasto, luonto, energia, ruoka
- Lukuisia metsiin liittyviä politiikka-aloitteita lyhyessä ajassa

Courtesy of
Stefan Leiner
DG Environment

Metsien käytön ympäristösääntely lisääntyy merkittävästi EU-aloitteiden myötä

- Vähennetään kasvihuonekaasujen päästöjä ja lisätään nieluja
- Ohjataan rahoitusta kestäviin ja metsäkatoa hillitseviin maankäyttömuotoihin ja tuotantoketjuihin
- Lisätään uusiutuvan energian käyttöä, mutta kiristetään kestävyyskriteerejä
- Lisätään metsien monikäyttöisyyttä (monimuotoisuus, ekosysteemipalvelut)
- Suojellaan ja ennallistetaan ekosysteemejä ja niiden monimuotoisuutta

Toimitaan suunnannäyttäjänä

- EU on Vihreän siirtymän globaali edelläkävijä
- Suomi on Maailman ensimmäinen fossiilivapaa hyvinvointiyhteiskunta

- Tiukka ylhäältä päin tuleva ympäristösääntely pakottaa pohtimaan toimintaa uudella tavalla
  - Joudutaan kartuttamaan tietoa
  - Etsimään uusia keinoja
  - Luomaan pelisääntöjä

Paljon avoimia kysymyksiä

- Pystytäänkö ilmastotavoitteet saavuttamaan?
  - Ukrainan sota, energia, huoltovarmuus
  - Ensimmäistä kertaa maankäyttösektori päästölähde
- Miten käy puun riittävyyden?

- Onko oikeudenmukaista Suomea kohtaan?
- Kuka maksaa suojelun ja ennallistamisen?
- Ketkä Suomessa hyötyvät, ketkä kärsivät?

https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/forest-map-of-europe-1

Muutostarpeet kohdistuvat nimenomaan metsänomistajien toimintaan

Ehdotetut keinot: kannustetaan ympäristöä tukevaa toimintaa ja hillitään haitallista toimintaa

- Maankäyttömuutosmaksu: saastuttaja maksaa
- Hiilituki ja -vero
- Tulosperusteiset ohjauskeinot: ympäristö- ja monimuotoisuushyötyjen perusteella
- Ympäristölle haitallisten tukien lopettaminen tai tukiperusteiden muokkaaminen
- Kompensaatio ja markkinat

www.luke.fi > Tutkimus > [Politiikkasuositukset ja synteesiraportit]

Löytyykö metsänomistajilla halukkuutta muutokseen?

Sopimusperäinen metsänhoito: tutkimus viidessä EU-maassa

- Jos korvaus riittävä, halukkuutta valita ympäristöystävällisempi metsänhoitotapa
- Suomessa ja Ruotsissa korvausvaade suurempi kuin Itävallassa, Saksassa ja Sloveniassa
- Omassa metsässä saavutetut ympäristöhyödyt pienentävät metsänomistajan korvausvaadetta

→ Ympäristötuet saavat kannatusta, mutta Euroopan laajuinen yhtenäinen järjestelmä voi olla haastava

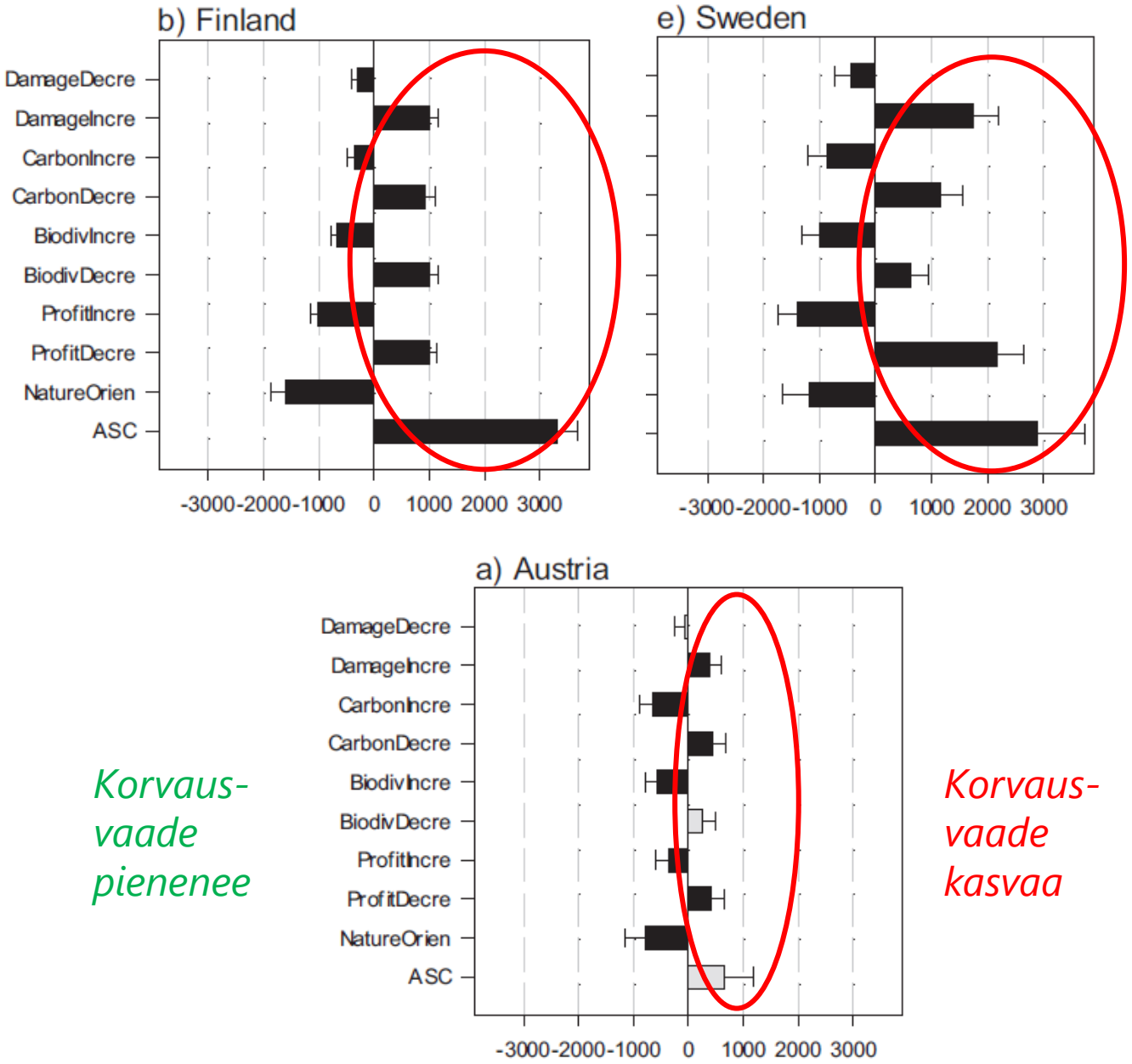

Juutinen ym. 2022. Forest Policy and Economics

Mitkä ovat lisäsuojelun ja ennallistamisen yhteiskunnalliset vaikutukset?

Lisäsuojelun suorat vaikutukset kohdistuvat osaan kansalaisia:

- Metsäsektorin työpaikkojen määrä vähenee 1590-9400
- Skenaariosta riippuen metsäsektorin arvonlisäys vähenee 200-1090 Meur

Luontotyyppien ennallistaminen koskee kaikkia:

- Arvioitu pinta-ala 2-5 Mha
- Kustannukset 13-19 Mrd eur vuoteen 2050 mennessä (0,48-0,70 Mrd eur/v)

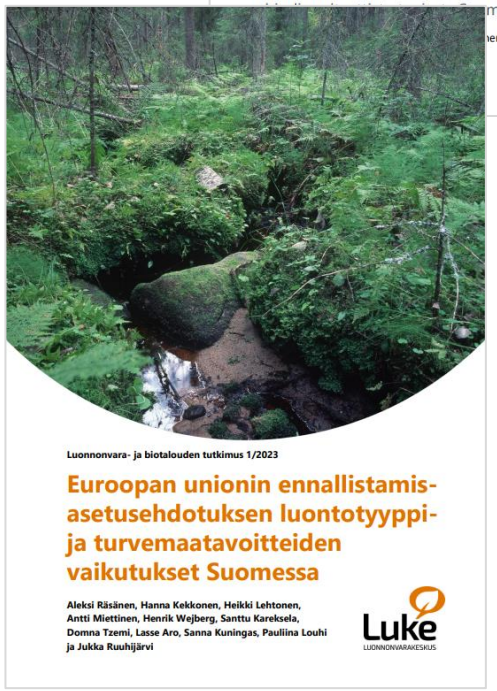

Mitä tiedetään ennallistamistoimien taloudellisista hyödyistä Suomessa?

- Soiden ennallistaminen hyväksytään yleisesti, kun taas suhtautuminen soiden metsätalouteen ja turvetuotantoon vaihtelee voimakkaasti (Tolvanen ym. 2013 Ecology & Society)
- Purojen ennallistamistoimet kaupungissa lisäävät käyntikertoja puistossa, arvo Oulun kaupungille 30 Meur/vuosi (Mäntymaa ym. 2021 Landscape and Urban Planning)

Tulossa 2023:

- Kansalaisilla on maksuhalukkuutta soiden ennallistamista ja pienvesien kunnostamista kohtaan (Juutinen ym.)
- Kansalaisilla on maksuhalukkuutta hiilipäästöjä vähentäviä maankäytön ratkaisuja kohtaan (ilmastometsätalous, soiden ennallistaminen, tuulivoima) (Mäntymaa ym.)
- Kansalaiset arvostavat enemmän monimuotoisuus- ja ilmastohyötyjä kuin biotalouden työpaikkojen tuomia hyötyjä (Mäntymaa ym.)

→ **Ympäristömyönteisyys yleistyy, mutta toisaalta vastakkaiset mielipiteet vahvat**

→ **Vihreä kehitys voi luoda ’voittajia’ ja ’häviäjiä’**

Tärkeää kehittää uusia keinoja muutokseen

Edelläkävijyys: reagoinnin sijasta muutetaan asioita

- Uudet toimintatavat metsien käsittelyssä ja maankäytössä
- Biokiertotalous ja uudet teknologiat

→ Vähemmästä irti enemmän

→ Uusia työpaikkoja, koulutustarvetta

Vihreän siirtymän muutos on suuri

→ Miten pidetään kaikki mukana?

Courtesy of
Stefan Leiner
DG Environment

Kirjallisuus

Juutinen A, Kurttila M, Pohjanmies T, Tolvanen Anne, Kuhlmey K, Skudnik M, Triplat M, Westin K, Mäkipää R 2021. Forest owners' preferences for contract-based management to enhance environmental values versus timber production. Forest policy and economics 144:102839. https://doi.org/10.1016/j.forpol.2022.102839

Mäntymaa E, Jokinen M, Juutinen A, Lankia T, Louhi P. 2021. Providing ecological, cultural and commercial services in an urban park: A travel cost–contingent behavior application in Finland. Landscape and Urban Planning 209: 104042. https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2021.104042

Tolvanen A, Juutinen A, Svento R 2013. Preferences of local people for the use of peatlands: The case of peatland-richest region in Finland. Ecology & Society, 18(2):19 http://dx.doi.org/10.5751/ES-05496-180219

Kiitos!

@AnneTolvanen